

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 : ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Να σημειώσετε Σ αν είναι σωστό ή Λ αν είναι λάθος στο τέλος των προτάσεων:

1. Το μαγνητόφωνο ενός παιδιού είναι καταναλωτό αγαθό.
Εξετάσεις 2001
2. Κεφαλαιουχικά αγαθά είναι εκείνα που χρησιμοποιούνται για την άμεση ικανοποίηση των αναγκών του ανθρώπου.
Εξετάσεις 2002
3. Τα ελεύθερα αγαθά αποτελούν αντικείμενο της Πολιτικής Οικονομίας.
Εξετάσεις 2003
4. Κεφαλαιουχικά αγαθά είναι εκείνα τα οποία χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία από την οποία παράγονται άλλα αγαθά.
Εξετάσεις 2003
5. Το κύριο χαρακτηριστικό των οικονομικών αγαθών είναι ότι βρίσκονται σε περιορισμένες ποσότητες σε σχέση με τις ανάγκες που ικανοποιούν.
Εξετάσεις 2004
6. Η έννοια της αγοράς δεν περιορίζεται σε έναν γεωγραφικό τόπο, αλλά περιλαμβάνει όλα εκείνα τα μέσα με τα οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί μία αγοροπωλησία και όλους τους σχετικούς χώρους.
Εξετάσεις 2004
7. Τα διαρκή αγαθά είναι μόνο κεφαλαιουχικά.
Εξετάσεις 2006
8. Καταναλωτά αγαθά είναι εκείνα που μόνο μια φορά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το σκοπό που έχουν παραχθεί.
Εξετάσεις 2007
9. Οι ανάγκες ως σύνολο είναι απεριόριστες ή ακόρεστες, αλλά καθεμιά ανάγκη ξεχωριστά υπόκειται σε προσωρινό κορεσμό.
Εξετάσεις 2005 και 2008
10. Η έννοια της αγοράς περιορίζεται σε ένα συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο.
Εξετάσεις 2009
11. Το οικόπεδο πάνω στο οποίο κτίζεται ένα εργοστάσιο ανήκει στο συντελεστή παραγωγής 'κεφάλαιο'.
Εξετάσεις 2001
12. Το χρήμα είναι ένας από τους συντελεστές παραγωγής.
Εξετάσεις 2001
13. Στον παραγωγικό συντελεστή 'κεφάλαιο' περιλαμβάνεται και το λίπασμα που θα χρησιμοποιηθεί για την καλλιέργεια σιταριού.
Εξετάσεις 2004
14. Ως επιχειρηματικότητα εννοούμε την ικανότητα που έχουν ορισμένοι άνθρωποι να διαβλέπουν κέρδος σε διάφορες οικονομικές δραστηριότητες και να αναλαμβάνουν να συνδυάσουν τους άλλους τρεις συντελεστές παραγωγής (εργασία, έδαφος, κεφάλαιο) για να γίνει η παραγωγή.
Εξετάσεις 2006
15. Το οικονομικό πρόβλημα κάθε κοινωνίας προέρχεται από τη διαφορά που υπάρχει μεταξύ του πλήθους των αναγκών που οι άνθρωποι επιδιώκουν να ικανοποιήσουν και του περιορισμένου όγκου των αγαθών που υπάρχουν για την ικανοποίηση αυτών των αναγκών.
Εξετάσεις 2007
16. Το οικονομικό πρόβλημα κάθε κοινωνίας προέρχεται από την έλλειψη χρήματος.
Εξετάσεις 2007

17. Το πραγματικό κόστος ενός αγαθού είναι τα άλλα αγαθά που θυσιάστηκαν για την παραγωγή του.

Εξετάσεις 2005

18. Το χρηματικό κόστος ενός αγαθού είναι το πραγματικό ή εναλλακτικό κόστος του εκφρασμένο σε χρήμα.

Εξετάσεις 2007

19. Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Α σε όρους του αγαθού Β δείχνει πόσες μονάδες του αγαθού Β θυσιάζονται, όταν παράγεται μία επιπλέον μονάδα από το αγαθό Α.

Εξετάσεις 2006

20. Όταν σε μία οικονομία υπάρχει ανεργία, η παραγωγή της οικονομίας αυτής βρίσκεται σε σημείο κάτω από την Κ.Π.Δ.

Εξετάσεις 2002

21. Η Κ.Π.Δ. μιας οικονομίας δείχνει τις μεγαλύτερες ποσότητες ενός προϊόντος που είναι δυνατόν να παραχθούν στην οικονομία για κάθε δεδομένη ποσότητα του άλλου προϊόντος.

Εξετάσεις 2003

22. Ο καταμερισμός των έργων οδηγεί σε μεγάλη εξειδίκευση και σε διάφορες βελτιώσεις του τρόπου παραγωγής των προϊόντων.

Εξετάσεις 2002

23. Σε όλα τα οικονομούντα άτομα η λήψη των αποφάσεων δε βασίζεται στη βεβαιότητα του αποτελέσματος, αλλά στις προσδοκίες που τα άτομα διαμορφώνουν για τα αποτελέσματα των πράξεών τους.

Εξετάσεις 2005 και 2009

Να κυκλώσετε την απάντηση που πιστεύετε ότι ταιριάζει περισσότερο:

1. Καταναλωτά είναι τα αγαθά τα οποία χρησιμοποιούνται:

- a) Αποκλειστικά από τους καταναλωτές
- b) Μόνο στην παραγωγική διαδικασία
- c) Μία μόνο φορά για το σκοπό που έχουν παραχθεί
- d) Πολλές φορές για το σκοπό που έχουν παραχθεί

Εξετάσεις 2000

2. Το ψυγείο μιας οικογένειας είναι:

- a) Καταναλωτό αγαθό
- b) Κεφαλαιουχικό αγαθό
- c) Κεφαλαιουχικό και καταναλωτό αγαθό
- d) Διαρκές και καταναλωτικό αγαθό

Εξετάσεις 2003

3. Το πιεστήριο του τυπογραφείου που χρησιμοποιεί μια επιχείρηση είναι αγαθό:

- a) Υλικό, διαρκές και καταναλωτικό
- b) Καταναλωτό και καταναλωτικό
- c) Υλικό, διαρκές και κεφαλαιουχικό
- d) Καταναλωτικό και κεφαλαιουχικό

Εξετάσεις 2004

4. Το ιδιωτικό αυτοκίνητο μιας οικογένειας είναι αγαθό:

- a) Καταναλωτικό και καταναλωτό
- b) Καταναλωτικό και διαρκές
- c) Κεφαλαιουχικό
- d) Καταναλωτό και κεφαλαιουχικό

Εξετάσεις 2004

5. Αν η παραγωγή μιας οικονομίας αντιστοιχεί σε σημείο κάτω από την Κ.Π.Δ. της, αυτό σημαίνει ότι:
- Η οικονομία απασχολεί όλους τους συντελεστές που έχει στη διάθεσή της
 - Η οικονομία υποαπασχολεί έναν ή περισσότερους συντελεστές της
 - Η οικονομία παράγει περισσότερα καταναλωτικά παρά κεφαλαιουχικά αγαθά
 - Μειώθηκαν οι ποσότητες των παραγωγικών συντελεστών της οικονομίας
- Εξετάσεις 2001*
6. Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ, σε όρους του αγαθού Χ, είναι ίσο με 3. Αυτό σημαίνει ότι:
- Για να παραχθεί μία επιπλέον μονάδα από το αγαθό Χ, θα πρέπει να θυσιαστούν 3 μονάδες από το αγαθό Ψ
 - Για να παραχθεί μία επιπλέον μονάδα από το αγαθό Ψ, θα πρέπει να θυσιαστούν 3 μονάδες από το αγαθό Χ
 - Μια αύξηση της ποσότητας του αγαθού Χ κατά 1% θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της ποσότητας του αγαθού Ψ κατά 3%
 - Μια αύξηση της ποσότητας του αγαθού Ψ κατά 1% θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της ποσότητας του αγαθού Χ κατά 3%
- Εξετάσεις 2003*
7. Ο συντελεστής εργασία είναι:
- Η εργασία των εργατών
 - Η εργασία όλων των επιστημόνων
 - Η εργασία των αγροτών
 - Η σωματική και πνευματική προσπάθεια των ανθρώπων που καταβάλλεται για την παραγωγή των αγαθών
- Εξετάσεις 2009*

Ερωτήσεις

- Να αναπτύξετε τις ιδιότητες της εξέλιξης και του πολισμού των οικονομικών αναγκών.
Εξετάσεις 2000
- Να αναπτύξετε τους βασικούς λόγους που συντελούν στον πολισμό και την εξέλιξη των αναγκών.
Εξετάσεις 2000
- Να περιγράψετε τις ιδιότητες των οικονομικών αναγκών: της εξέλιξης, του πολλαπλασιασμού, του κορεσμού, καθώς και τους βασικούς λόγους που συντελούν στον πολισμό και την εξέλιξη των αναγκών.
Εξετάσεις 2006
- Να δώσετε τους ορισμούς των διαρκών και των κεφαλαιουχικών αγαθών.
Εξετάσεις 2009
- Να αναφέρετε δύο παραδείγματα διαρκών και δύο παραδείγματα κεφαλαιουχικών αγαθών.
Εξετάσεις 2009
- Τι εννοούμε με τον όρο «παραγωγική διαδικασία»; Να αναφέρετε τους συντελεστές παραγωγής. Πότε ένας συντελεστής παραγωγής θεωρείται «εν δυνάμει συντελεστής παραγωγής»;
Εξετάσεις 2001
- Να αναφέρετε τι δείχνει ο ορισμός της έννοιας της Κ.Π.Δ. μιας οικονομίας.
Εξετάσεις 2009
- Να αναφέρετε τρεις παράγοντες που προκαλούν αβεβαιότητα στην οικονομική ζωή.

9. Τι είναι ο καταμερισμός των έργων ή της εργασίας, ποια είναι τα πλεονεκτήματά του και ποιο είναι το σοβαρότερο μειονέκτημά του;

Ασκήσεις

1. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παρακάτω πίνακα παραγωγικών δυνατοτήτων μίας υποθετικής οικονομίας η οποία με δεδομένη τεχνολογία παράγει μόνο τα αγαθά X και Ψ χρησιμοποιώντας αποδοτικά όλους τους παραγωγικούς συντελεστές της.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Ποσότητες αγαθού X	Ποσότητες αγαθού Y	ΚΕ _Ψ	ΚΕ _X
A	0		0,5	2
B	10	90	0,25	
Γ		50		
Δ	30	0		

A) Κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς στο τετράδιό σας να συμπληρώσετε τα πέντε κενά του πίνακα.

B) Όταν αυξάνεται η παραγωγή του Ψ, το ΚΕ_Ψ είναι αυξανόμενο ή φθίνον; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας με βάση τους παραγωγικούς συντελεστές της οικονομίας.

Γ) Όταν παράγονται 74 μονάδες του αγαθού Ψ, ποια είναι η μέγιστη ποσότητα από το αγαθό X που μπορεί να παράγει η συγκεκριμένη υποθετική οικονομία;

2. Στον επόμενο πίνακα δίνονται τα στοιχεία μίας υποθετικής οικονομίας που παράγει μόνο δύο προϊόντα X και Ψ.

Μέγιστοι συνδυασμοί	Ποσότητες αγαθού X	Ποσότητες αγαθού Y	ΚΕ _X	ΚΕ _Y
A	0	35		6
B	30		0,5	
Γ		20		0,5
Δ		0		

A) Να μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας και να συμπληρώσετε τα κενά.

B) Με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας να εξεταστεί υπολογιστικά αν ο συνδυασμός E(X=52, Ψ=14) είναι εφικτός, ανέφικτος ή μέγιστος δυνατός.

Γ) Πόσες μονάδες από το αγαθό Ψ πρέπει να θυσιαστούν για να παραχθούν οι 14 τελευταίες μονάδες του αγαθού X;

3. Μία υποθετική οικονομία παράγει δύο μόνο αγαθά, το X και το Ψ. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται έξι συνδυασμοί ποσοτήτων των X και Ψ που παράγει η εν λόγω οικονομία, με δεδομένη την τεχνολογία παραγωγής και χρησιμοποιώντας αποδοτικά (ορθολογικά) όλους του συντελεστές παραγωγής που έχει στη διάθεσή της.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού X	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ
A	100	0
B	80	40
Γ	60	70
Δ	40	90
E	20	105
Z	0	110

A) Να σχεδιάσετε την Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων της οικονομίας.

B) Να υπολογίσετε το κόστος ευκαιρίας του Ψ σε όρους X, όταν η οικονομία μετακινείται από το συνδυασμό Γ στο συνδυασμό Δ, καθώς και το κόστος ευκαιρίας του X σε όρους Ψ, όταν η οικονομία μετακινείται από το συνδυασμό B στο συνδυασμό A.

Γ) Αν η οικονομία παράγει 50 μονάδες από το αγαθό X, ποια είναι η μέγιστη ποσότητα του αγαθού Ψ που μπορεί να παραχθεί;

Δ) Πως είναι δυνατόν να παραχθεί ο ενέφικτος συνδυασμός που αντιστοιχεί σε 20 μονάδες του αγαθού X και σε 125 μονάδες του αγαθού Ψ;

E) Να χαρακτηρίσετε το συνδυασμό που αντιστοιχεί σε 50 μονάδες του αγαθού X και σε 40 μονάδες του αγαθού Ψ. Τι συμβαίνει στην οικονομία όταν παράγεται αυτός ο συνδυασμός;

Εξετάσεις 2009

4. Μία οικονομία παράγει δύο αγαθά X και Ψ σε συνθήκες πλήρους απασχόλησης κατά τους εξής συνδυασμούς:

Συνδυασμοί	X	Y
A	0	250
B	50	150
Γ	75	75
Δ	90	0

A) Να υπολογίσετε το κόστος ευκαιρίας του αγαθού X σε μονάδες Ψ.

B) Να υπολογίσετε το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ σε μονάδες X.

Γ) Με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας να εξεταστεί υπολογιστικά αν οι συνδυασμοί E(X=80, Ψ=55) και Z(X=25, Ψ=170) είναι εφικτοί, ανέφικτοι ή μέγιστοι δυνατοί.

Δ) Να κατασκευάσετε την Κ.Π.Δ. με βάση τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα.

Εξετάσεις 2008